

Radek John: *Memento*. (1986, 1. vyd. Náklad. 20 000)

/terapie v psychiatrické léčebně, pozn. Ek/

"Proč?" "Nemůže každý dělat školu nebo práci, která ho baví."

"Nemůže dělat, co ho baví, ani jako koníčka? Co?"

Richard pokrčí rameny. "Není důvod v tom, že jste líní? ~ue chcete zážitky zadarmo? Něco dostávat, ale nic nedávat. Nevyvinout žádné úsilí? Chcete cítit euforii, ale nejste pro to ochotni nic udělat. Nic ze sebe neinvestovat. Nanejvýš peníze, které většinou dostáváte od rodičů, a vlastní zdraví. Když se člověk věnuje nějaké smysluplné činnosti, něčeho dosáhne, něco pořádného udělá, může pociťovat stejnou euforii, možná dokonce větší a rozhodně trvalejší, než vy si dokážete vyrobit uměle. Proč se nepokusíte o euforii z toho, že něco umíte, že vás mají lidé rádi, že vás obdivují... Co myslíte, Martine?" Pokrčení ramen. "Chemické emoce se vám zdají levnější, než kdybyste si museli vytvořit své vlastní kladné emoce ve svém vlastním mozku. Bez příspěvní injekční stříkačky. Je to tak? Ale ve svém výsledku vás chemická emoce stojí všechno ostatní."

"A co bych měl podle vás dělat? Beru drogu, protože mám depresi z lidí okolo. Z toho, jaký je svět. Nechei s ním nic mít," utrhne se Martin.

"Jaký je podle vás svět?"

"Krutej. Jeden člověk šlape po hlavě druhým kvůli penězům, kvůli kariéře, kvůli úspěchu. Každý má náramně ostrý lokty. Nikdo se nesnaží druhého pochopit. Být s ním. Kouká jenom, jak ho využít, vykořistit. O takovej svět nestojím."

"Aha," řekne doktor. "A co vy? Vám přece nikdo nebrání dělat něco pro lidi. I když jsou takoví, jak říkáte. Možná, že jim tím pomůžete, aby nebyli tak hrozní. Je lepší zapálit malou svíčku, než proklínat temnotu, ne?"

"A co bych z toho měl?" "Euforii, už jsem vám řekl."

Martin se ušklíbne.

"Takže vy taky dáte radši přednost vykořisťování ostatních?" pokračuje doktor.

"Jak to?"

"Necháte si zaplatit svůj život od rodičů, a až se profetujete k invalidnímu důchodu, tak od celé – podle vás, tak kruté společnosti. Je to tak?"